

הוציאו לו פרק חמישי יומא

א [נמי] פ"ז מהלכות מעשר
הלכה א':
ב ב מ"י פ"ד זכמים
עבודת יוסי' הלכה ב:
ה ב ג ד מ"ג ספ"ג הלכה
ה:

רבינו הנגאל

מיהו דייקנין מוקדני ר' יהודה אוסר לשחות מן הנהר, א"ע"ג דאמר התרומה והמעשר שאני עתיד להפריש הרי זה בודל, לא אמרינן מתברר שהיין ששותה החולין הן, וכי אינו התרומה. ש"מ דלית ליה ברירה. אלא מדתני אי. במסכת עירובין פ"ג דתני אוי ר' יהודה אומר אין אדם מנתה על שני דברים כאחת אלא אם בא חכם למורה עירובי למורה חכם במערב ובמערב אבל לכאן ולכאן לא. ואמרינן מאי שנא דלכאן ולכאן דלא, דאין ברירה, למורה ולמערב נמי אין ברירה. ופרקינן ר' יוחנן כבר בא חכם. ש"מ דלר' יהודה לית ליה ברירה. אבל כתיבה אית ליה, ולמה אינו עושה כיום הכפורים שנים וכותב באחד פר ובשני שעיר. משום חולשא דכהן גדול, דילמא לא דייק ומתי לאיתלופי ליה. ההוא שליח ציבור דנחת קמיה דרבה דאמר יצא והניח על כן השני שבהיכל, משמח כרבנן דאמרו שנים היו. ונטל דם [הזר] והניח דם השעיר, משמע כו' יהודה דאמר שלא היה [אלא] כן אחד לפיכך הוצרך ליתול קודם דם הפר, ואחרי כן נתן במקומו דם שעיר, ואמר ליה רבה דברוך חיים כרבנן הוציאו כו' יהודה. אימא יצא והניחו על כן השני שבהיכל, הניח דם הפר בכך האחד ונטל דם השעיר מן האחר. ת"ד וכן יעשה לאהל מועד וגו'. כשם שמה לפניו ולפנים, כך מזה בהיכל, דגמר לאהל מועד מזה שנאמר אהת לפרכה. וכשם שמה אהת למעלה ושבט למטה מדם הפר, וכן עוד מן המטה מדם הפר, כך מזה בהיכל מדם הפר ומדם השעיר אהת למעלה ושבע למטה.

תוס' ישנים

שמענו מרומתן תרומה ומן דבוכתא אחריית תרומת נכרי מדינתא וידין משען פוטר ולא מדכר כומי, ש"מ דמזוה בה דמרומו מדמע, ועממא כיון שגר האי בידו לתקן עצמו מין זבני בית קרינן ניה. וביה"ש ושותה מיד. פירש ר"י מחלל מעשר שני שיש לו בתוך ביתו דכל מה דלפניו לתקן יתקן, ואין נראה לקרין כיון כי מה חילול תופש כאן כיון שלא הפריש כלום על נמוצי שבת ולא בירך מקום או לנפשו או לדרומו ה"א שפירק ג' דמרומו [מ"א] (המתהלל) (הורס) קישות ומנאלת מרה כי עד האומר מומתת כיון (כמו קן) [במקום] כי וזכמים אחריים עד שיאמר לנפשו או לדרומו ואפילו לרבי משען או כיון דקרא עליו שם כדלמינן פירק כל מעריצין עירובין לו, [ב] שמי הכה לחיבה סביב, ועוד הקשה מדינתא בתוספתא למעשר שני [פ"ג] המולך פירות מעשר שני ממקום הויקרי כו' עד דלמנן כו' ותוספתא אומרים עד שיקבע מקום לנפשו או לדרומו, ועד

רבי יהודה ור' יוסי ור' שמעון אוסרין. תימה מנה ליה לטעמייהו משום דאין ברירה הא קמני כהדיא טעמייהו משום דקיעת הנוד וי"ל דלא היה נ"ל שזה יהא עיקר טעם לחוש לזקיעת הנוד ליום אחד ומה שהקשו לו מבקיעת לית להו האי טעמא י"ל שהיו זרעון מחזירין אותו והיו מקשים לו כל מה שהיו יכולין רק שיחזור צו וכי האי גוונא הויה הדיא דפ' התערובת (זכמים עו): דקאמר רבי אליעזר לרבנן גבי אביבי בעל מוס שמתערבו בצבאים תמימים ונתנן למעלה כו' לדידי מדכתב מוס צס הוא דלא ירעו הא על ידי תערובת ירעו אלא לדידכו דדרשינן מוס צס לרשעה אחריית אודו לי מיהת דזשר בעלת מוס צבאים דמי אע"ג דליהו גופיה לא קרא וכי האי גוונא איכא צבאי' דגטיין (דף טז). הולך מנה לפלוני רב אמר חייב בצחמיותו ואם צא לחזור [אינין] חוזר ושמאל אמר מתוך שחייב בצחמיותו אם צא לחזור (אינו) חוזר לכריו דרב קאמר אע"ג דליהו גופיה אי הוה קצירה ליה כרב (דלאו) דכחי דמי לא הוה אמר (אינו) חוזר מהאי טעמא וכי האי גוונא איכא צבאי' דשבעות (דף כה): פלוגתא דר' שמעון ורבנן בשבעה צלח אוכל ואכל כל שהוא וכן פירק בתרא דמכות (דף טז). פלוגתא דרבי שמעון ורבנן בצלוח טבל כל שהוא ומה שמקשינן לרבי יהודה דלית ליה ברירה וקצירה ליה צפ' החובל (ב"ק דף טז). גבי דין יוס או יומים קנין פירות לאו כקנין הגוף דמי היאך מנא דיו ורגליו דלא משכחת דמיית ציוריס אלא חד צד חד עד יהושע בן נון וכן לרבי יוסי דמסקא ליה הכס או כקנין הגוף דמי ואת"ל לאו כקנין הגוף היאך מנא דיו ורגליו דכי האי גוונא פריך לרבי יוחנן צבאי' השולח (גיטין דף מה). מפורש פירק

השולח ואין להאריך כאן בזה: **מ"א** שנא ראבא ורבא [דאין ברירה. על כרחק רבי יוחנן לא מפליג בין מולה דעת עזמו לתולה דעת אחרים דאי מפליג מאי פריך לימא לכאן ולכאן מולה דעת עזמו הוא ומוצא ומערב מולה דעת אחרים הוא אבל רב דקאמר צרכא למתניתין מקמי (עירובין דף טז): ליתא למתניתין דהתם דלית ליה לרבי יהודה ברירה ופריך לדרכה ליתא לדאיו מקמי מתניתין ומשני דעירובין ומתני' דגטיין (דף עג). מה היא צלוחן הימים דמריה ומקשים לשם אדרבה ליתא דהלוקח ודאיו מקמי מתניתין היום יהא הפקר דצהנך אית ליה לרבי יהודה ברירה יש לומר דרב ודאי מחלק בין מולה דעת עזמו לתולה דעת אחרים והיה דגטיין ומרובזה מולה דעת אחרים היא ואם כן לרבי יוחנן דלא מפליג צבאי' ליה ליתא לדאיו ודהלוקח מקמי (ה) [הני מתניתין] ואע"ג דצפ' משילין (צ"ה דף לו): פריך אהא דקאמר דלר' יוחנן דרבנן אית ליה ברירה מדפריש רבי יוחנן מילתיה דאיו אלמא הכי צבאי' ליה וסדר ביה מכח היאך קושיא אלמא לרבי יוחנן איתא לדאיו יש לומר דלאו מכה היא קושיא דהר ביה וצלאו הכי ניחא ליה לשנויי לעולם לא מופך ומימה אליבא דמאן קמייתא בשמעתא מדאיו אי אליבא דרב מאי מייתא דהוי מולה דעת עזמו לתולה דעת אחרים דלדרכה בתולה דעת אחרים אית ליה לרבי יהודה ברירה ופי אליבא דרבי יוחנן קא מייתא הא לדידיה ליתא לדאיו וי"ל דלציבא דרבי קאמר הכה והיהו דשופרות שחזר בתולה דעת עזמו כיון דאין הקניין מתפרשות אלא בלקיחת בעלים אי [נמין] דשעית כהן מלייה שדעת כהן הקמריה שחזר כמו היא עממה וזכא נמי מיתרעא מאי דק"ל מאי קאמר ליתא למתניתין מקמי דאיו ודהלוקח ואל מנאלא דר"י אינה משנה בהיאך דהלוקח אלא בריותיה היא ואמאי סמינן מתניתין דעירובין מקמי תרי בריות רבי לא שנאה רבי חייא מניין לו אדרבה סמי אפילו בריותיה תוצא מקמי חדא מתני' והיה נראה לי לתרץ דרב לטעמיה דאמר פירק הגזול קמא (ב"ק דף לו): בגמ' אומר לו בעצדים הרי שלך לפניך סמי מתני' מקמי תרי בריות ופי מה שפ"י דהיהו דשופרות חשיב מולה דעת עזמו ניחא דבלאו הכי איכא למימר ליתא למתני' דעירובין מקמי מתני' דשופרות ודאיו והא דלא מייתא לה התם משום דליה פשוטה כל כך שהיא טעמו שלרבי יהודה משום דאין ברירה דהא דייקנין עלה תוצא בשמעת' ומהשתא נמי ניחא דלא נטערך לדחוק ולומר דרבי יוחנן פליג על רב וקסבר ליתא לדאיו כי זהו דוחק ועוד דקשיא מההיא דשיליה ביה דפריש' אלא נימא דלרבי יוחנן נמי מדקא מפרש למלתיה דאיו אלמא והיהו דמה היא צלוחן הימים צבאי' ליה לרבי יוחנן דלא דייקנין מינה דרב ברירה משום דלבי מייתא הוי גיטא דילמא לבי מייתא זקוקה ליבס וחוללת ולא מתייצבת וכל זמן שבעלה חי הרי היא כאשת איש לכל דבריה ולפי"י מייתא שפיר בשמעתא מדאיו בין לרב בין לרבי יוחנן דמרייהו אית להו שפיר דאיו ורבינו אלחנן תירץ דלציבא דרב קאמר דלא קאמר מידי כגון ההוא דלעיל דרבא ומדמי ברירה דמולה דעת אחרים להיכא דאמר ומצר דכריו מתחלה כמו ההוא דאיו אף על גב דמולה דעת עזמו הוי:

לכשיקבע. נחוש לו כלומר לא חיישין לשמא יקבע דלפטר דמסר ליה לשומר: **אין אדם מנהג על שני דברים**. להניח שני עירובין אחד למוצא ואחד למערב שמא אם יבאו שני חכמים אחד למוצא ואחד למערב ולומר לאי זה מהן שארצה אלך למחר לפי שקניית עירוב צין השמשות היא וכשהו צורך למחר אותו שירצה לא סמיכין אצרייה לומר הוצרך שהעירוב לצד חכם זה קנה שציתה אמש. אלא על חכם אחד ואינו יודע לאיזה רוח יבא הוא מתנה אם צא למוצא עירובי של מוצא יקנה ואם צא למערב עירובי של מערב יקנה ואינו לכאן ולכאן על שני חכמים למקום שארצה אלך לא דאין ברירה: **והיון צב**. דקס"ד צין השמשות עדיין חכם לא צא והוא צאלכסון ויכול לצא משתחשך למוצא ולמערב וצא לו לאחד מהן: **מוצא ומערב נמי**. כשתלה זה עירובי צדעת החכם לומר יקנה עירוב לרוח שהחכם צא לה אין ברירה שמא צין השמשות היה צדעמו של חכם לרוח שנקגדה: **ואמר רבי יוחנן כשצבר צא חכם**. צין השמשות דקנה עירוב לאותו הרוח שכן התנה זה מצעד יוס: **והשפא דאמרת**. טעמא דר' יהודה צקני חובה משום דברירה לית ליה אצל כתיבה אית ליה: **יוס הכפורים**. דקאמר לא היה שם אלא כן אחד לעצד תרי וכו': **לאו אדעיסה**. לעיוני צכמיה: **דס הפך**. סומק כדלמרן צאיך פירקין (דף מה). שדומה לדס הפריס: **ההוא**. שלתי צבור דנחית קמיה דרבא והיה אומר סכר יוס הכפורים צתפלה כמו שאנו אומרים: **הדא כרבנן**. דלמרת כן השני: **והדא כרבי יהודה**. דלמרת נטל מחילה ואמר כך הניח אלמא לא היה כן שני להניחו (ה) לכך הוצרך ליתול מחילה: השתא

ושבע למטה מדם הפר כך מזה בהיכל יוכשם שלפני לפניו אחת למעלה ושבוע למטה מדם השעיר כך מזה בהיכל השוכן אתם בתוך מומתאם אפילו בשעת שהן מומאים שכינה עממה אמר ליה ההוא צדוקי' לר' חנינא השתא

מאי קאמרי בריותיה אי אהת מודה שמא יקבע הנוד ומנאל שותה בעלים למפרע כדלמינן בעירובין וגיטין וקובא ומאי קושיא והלא כן עזמן טעמייהו משום דאין ברירה, אלא אי הוה סברי יש ברירה לא היו מושפין לזקיעת הנוד ולמה מקשינן ליה לר"מ טעם שאינו (אחת) [אמת]. ואמר רבינו דהיי' לשכחן בזכמים פ' התערובת (עו), [ב] שמקשה רבי אליעזר לחכמים טעם שאינו תופש (אחרת) זכמים פירק התערובת) [אמת] גבי אביבי בעל מוסין שמתערבו צבאי' תמימין כו' גם בצכמה מקומות פירש בזה בענין ופלו ל' להאריך פה כאן. ע"כ ממונות קודם

(א) [גיטין כו, ג] (עירובין לו: [ת"י] א) לעיל מת. [שם] אהת המקבל זכמים כה. [ע"ש] ד) [ג'ל מנחה העולה]. (ה) [זכמים מ, ו] (בס"א: [מינא], (ו) [ש"ס, ח] [ש"ס, ח]

תורה אור השלם

1. ונתן דבהן מן הדם על קרבות מנזב קטרות הסמים לפניי יי אשר באהל מועד ואת כל דם הפר ישפך אל יסוד מנזב העלה אשר פתח אהל מועד.

2. וכפר על הקדש משמאת בני ישראל ויפשעיהם לכל חטאתם וכן יעשה לאהל מועד והשכן אתם בתוך טמאתם: ויקרא טו טז

גליון הש"ס

גמ' א"א הניח דם השעיר. ע"י מג"א סימן קמ"א ס"ק א':

הנהגות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה והלא כ"י יהודי כ"י כן שני להניחו עליו לכך האריך:

מוסף רש"י

חובא בסוף המסכת

תוס' ישנים (המשך)

[במסופת] צמר (כ"י וקמתי) [קמתי] שני לוגין שאני עמיד לפרש כו' הבאין אחריהן מעשר ראשון כו' הבאין אחריהן מעשר שני משמע כהדיא (המעשר) דלשמי עטור (שפיר) יקא' נמי למעשרין ואין כאן ציבור מקום, ואין לפרש דהיי קאמר הבאין אחריהן היינו הפסוקים להם שהוא ציבור מקום כמו לנפשו ולדרומו דלא משמע כלל הכי, ועוד הבאין אחריהן דמעשר ראשון היינו (שפיר) [שפיר] אחריהן למוציא שבת לציבא לפירושי שפירין להם עשויי שהרי יתערבו בכל הדיני ומנאל שותה בעלים על כן נראה לרבינו כמו [שפיר] רבינו אלחנן בן הר"י כן רבינו מאיר (מיחה) [מיתה] לשון מחלל כמו (על העיר) [בעיר] אשר נקרא שמי עליה אפי' מלל וגו' [וימיה] הכי, טען. ובעירין רבב צבאי' רב האי גזון מיהל ושותה מיד כלומר מחוג ושותה כמו ספאלן מהל [ושעית] כו', ונראה דקמ"ל דמגו יכיל לשנות ממנו קבע דמיוה קיעת אהת למעשר [מיתה] דשבת [ו] [ב] מיהא אי שבת קועבת מן התורה אין זה חידוש ולא נקט מויה בשביל כך. וא"ת שמי שעה דהכא לא קמי לנפשו ודרומו ומחולל על המעות כי הכי דקמי צכמה משניות נמין דמאי גבי דמאי ששותה רבינו דשמי גבי דמאי ששותה הכל ואין טען ליה כלום אלא מומות מעשר שני [ו] [אמרו] ע"ש גדולה (ב"ב) [בכ"ב] הפריש ע"ש הארץ [ולהכי] קמי קמתא דמעשר שני כדי שיוכל לאוכלו מיד, אכל גבי יין וטבל ועוד ודאי תירץ ליתן לכהן וליוני ולמה יקבע מקום ויחלל כיון שאינו אכלו. מ"י. וא"ת כיון דעממא דרבי בריותא משום דאין ברירה לר' יהודה, א"כ

מאי קאמרי בריותיה אי אהת מודה שמא יקבע הנוד ומנאל שותה בעלים למפרע כדלמינן בעירובין וגיטין וקובא ומאי קושיא והלא כן עזמן טעמייהו משום דאין ברירה, אלא אי הוה סברי יש ברירה לא היו מושפין לזקיעת הנוד ולמה מקשינן ליה לר"מ טעם שאינו (אחת) [אמת]. ואמר רבינו דהיי' לשכחן בזכמים פ' התערובת (עו), [ב] שמקשה רבי אליעזר לחכמים טעם שאינו תופש (אחרת) זכמים פירק התערובת) [אמת] גבי אביבי בעל מוסין שמתערבו צבאי' תמימין כו' גם בצכמה מקומות פירש בזה בענין ופלו ל' להאריך פה כאן. ע"כ ממונות קודם

רבי יוסי ור"ש אוסרין דאין ברירה. והכי מקשינן פירק כל מעריצין [ג], [ב] דלית ליה לרבי יוסי ברירה. וקשה לרבינו דרבי יוסי דלרבי יוסי דגיטין פירק מ' שאחזו (עג), [ב] גבי מה היא צלוחן הימים ודאי יוסי מוגרשת ואינה מוגרשת ולכי מייתא הוי גט, אלמא צבאי' ליה כי ברירה דהיי' דייק צפ' [א] על גב' כה, [א] על רבי יהודה, ואין נראה לומר דלרבי יוסי הוי ספק אף לבי מייתא, דהא כי